

безотговорно, изобщо неограничено и произволно упражнение от когото и да било. С една дума Търновската конституция установи едно най-либерално и демократическо управление в България.

Но би било една непълнота, ако премълчим факта, странният на пръв поглед факт, че този либерален и демократичен характер на нашата конституция се дължи твърде много на нашата деспотическа освободителка, чийто представител в България, върховният комисар княз Дондуков-Корсаков представи на Учредителното събрание изработения под неговия надзор и одобрен, с малки изменения, от руския император Александър II проект за Органически устав на българското княжество. Обяснението на този исторически факт трябва да се търси преди всичко в желанието на Русия да гарантира не само участието, но и решителното влияние на силно привързания ѝ и дълбоко проникнат от чувството на благодарност и признателност към своята освободителка български народ в управлението на държавата, за да се осуети по този начин всеки възможен опит на бъдещите държавни глави на младото българското княжество да направят от него едно оръдие за постигане на цели, чужди на неговите интереси, на интересите на неговата освободителка и, изобщо, на интересите на славянството.

Тъй или инак, този проект отговаряше на демократичния характер на народа и на либералните идеи на младата българска интелигенция и бе подкрепен от масата на българския народ с такава сила и ентузиазъм, че в тях се разбиха всички опити на консерваторите за въвеждане на консервативни и антидемократични институти в управлението на младата българска държава.

Не беше, обаче, писано на така създадената българска конституция да стане живо тяло. От пър-

